

2.2. Skærpelse af straffen for vold

2.2.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 244 om simpel vold straffes den, som udøver vold mod eller på anden måde angriber en anden persons legeme, med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Straffeloven indeholder i § 245, stk. 1, 1. pkt., en bestemmelse om kvalificeret vold, hvorefter den, som udøver et legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 4 år. Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særlig skærpende omstændighed, jf. § 245, stk. 1, 2. pkt. Efter straffelovens § 245, stk. 2, straffes den, som uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde tilføjer en anden person skade på legeme eller helbred, med fængsel indtil 4 år.

I straffelovens § 246 er det fastsat, at straffen kan stige til fængsel i 8 år, hvis et legemsangreb, der er omfattet af straffelovens § 245, har været af en så grov beskaffenhed eller haft så alvorlige følger eller døden til følge, at der foreligger særdeles skærpede omstændigheder.

Efter straffelovens § 247, stk. 1, om virkningen af gentagen vold kan straffen forhøjes med indtil det halve, hvis nogen af de lovovertrædelser, der er nævnt i §§ 244-246, begås af en person, der tidligere er dømt for forsætligt legemsangreb eller for en forbrydelse, der har været forbundet med forsætlig vold. Det samme gælder, når en lovovertrædelse som nævnt i §§ 244-246 begås over for en person, der efter karakteren af sit arbejde er særlig udsat for vold, jf. § 247, stk. 2.

Straffeloven indeholder endvidere i § 249 en bestemmelse, hvorefter den, som uagtsomt tilføjer nogen betydelig skade på legeme eller helbred, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 år. Der henvises herom til pkt. 2.3.1.2.

Ved lov nr. 272 af 3. maj 1989 blev der med virkning fra den 1. juli 1989 gennemført en gennemgribende revision af straffelovens bestemmelser om vold i §§ 244-246. Der henvises herom til Folketingstidende 1988-89, tillæg A, sp. 2855-2878, tillæg B, sp. 1059-1074, og Folketingets forhandlinger, sp. 1918-1920, 2548-2564, 8550-8551 og 8706-8707.

Ved lovændringen blev der gennemført en forenkling af voldsbestemmelserne. Forenklingen byggede på det principielle udgangspunkt, at straffelovens beskrivelse af strafbar vold burde lægge mest mulig vægt på selve voldens beskaffenhed, og at strafferam-

merne for vold af forskellig grovhed og karakter skulle fastsættes på en sådan måde, at der inden for hver kategori var plads til de strafs-kærpelser, som kvalificerede omstændigheder – f.eks. uagtsomme skadevirkninger, ofrets sagesløshed mv. – kunne begrunde i det enkelte tilfælde. Af lovforslagets bemærkninger fremgår, at lovændringen endvidere havde til formål at signalere en større nuancering i strafudmålingen, således at de grovere tilfælde inden for normalområdet blev skærpet. Herved ville der blive skabt et mere proportionalt forhold i strafudmålingen mellem forskellige typer af voldsforbrydelser indbyrdes. Som grovere tilfælde inden for normalområdet tænkte ifølge bemærkningerne eksempelvis på tilfælde, hvor gerningsmanden overfalder helt sagesløse personer med knytnæveslag og/eller spark eventuelt med skade til følge. Var der ved voldsudøvelsen anvendt våben, herunder kniv, faldt forholdet uden for normalområdet og ville være undergivet en væsentligt strengere bedømmelse. Der var således ikke i kraft af selve de fastsatte strafferammer tilsigtet nogen generel påvirkning af det faktiske udmålingsniveau i voldssager, jf. Folketingstidende 1988-89, tillæg A, sp. 2866-2867.

Lovændringen byggede på Straffelovrådets betænkning nr. 1099/1987 om strafferammer og prøvelsladelse. Ud over udarbejdelsen af forslaget til en forenkling af straffelovens voldsbestemmelser gik Straffelovrådet ind i en nærmere vurdering af de straffe, der faktisk blev udmålt i voldssager. Til brug for denne vurdering udarbejdede Straffelovrådet bl.a. en oversigt over volds-kriminalitet inddelt i forskellige typer af vold, f.eks. gadevold, restaurationsvold, selskabsvold, familievold mv. Endvidere er der i Straffelovrådets betænkning foretaget en gennemgang af udmålingspraksis i voldssager. På den baggrund overvejede Straffelovrådet, om strafudmålingen i voldssager kunne anses for passende. Straffelovrådet udtalte sammenfattende, at på det hverken kunne anbefale en almindelig strafs-kærpelse eller betydelige reduktioner i strafniveauet. Derimod pegede Straffelovrådet på behovet for en større nuancering af strafudmålingen, bl.a. således at der på den ene side skete en skærpelse af straffen i de groveste tilfælde inden for normalområdet, navnlig hvor det drejede sig om tilfældig vold af grov karakter, samtidig med at bødestraf og betingede dom blev anvendt i lidt videre omfang i mindre alvorlige sager.

Ved lov nr. 366 af 18. maj 1994 blev straffelovens § 247 om virkningen af gentagen vold ændret. Der henvises herom til Folketingstidende 1993-94, tillæg A, sp. 1339-1370, tillæg B, sp. 905-912, og Folketin-